

מסורת הש"ס

- (א) נכמתי ודפריתי שיקתם,
- (ב) ופי' טוס' ציבי סא,
- (ג) ד"ה וזכ"ל, א נכמתי
- (ד) חסומי, ודפריתי חסומי,
- (ה) וזכרתי לנפלי, ד) מעשר שני
- (ו) פ"ד מ"ז, ט) ופי' מ"ה רש"י
- (ז) ד"ה משום הכי
- (ח) וכו' שאלתה את מורי וכו'
- (ט) נכמתי ודפריתי, כפי' לנפלי,
- (י) מוספתא דקדושין פ"ג ה"ט
- (יא) ופי' ט) ופי' ט) ופי' ט) ופי' ט)
- (יב) ופי' ט) ופי' ט) ופי' ט)
- (יג) ופי' ט) ופי' ט) ופי' ט)
- (יד) ופי' ט) ופי' ט) ופי' ט)
- (טו) ופי' ט) ופי' ט) ופי' ט)
- (טז) ופי' ט) ופי' ט) ופי' ט)
- (יז) ופי' ט) ופי' ט) ופי' ט)
- (יח) ופי' ט) ופי' ט) ופי' ט)
- (יט) ופי' ט) ופי' ט) ופי' ט)
- (כ) ופי' ט) ופי' ט) ופי' ט)

תורה אור הש"ס

1. פי' יקח איש אשה ובגלה ויקחה אם לא תמצא בך בעיניו פי' מקצת בה ערות דבר וקחת לה ספר בריית ונתן בידה ושלקתה מביתו: דברים כ"א
2. ואלו פי' יושב את אשה שבתה וזרע ורואה שבתה וזרעה לא יקחה וזרעה לא יקחה או נפשתי או נתן לה בקרתי וזרעה לא יקחה פי' לא יקחה: ויקרא י"ט כ

מוסף רש"י

רובא בסוף המסכת

מוסף תוספות

א. ודברנו כבר ידים שאין מוכיחות הוי"ו ידים ולא בעי רזין וכו' רובי יהודה סבר לא הויין ידים מוקדשין לומר רזין דאי לא כתב רזין בגט הוי כמגרש בדרבא בעלמא ושטר ראייה בעלמא הוא. מוס' נרתי' ה: ד"ה למה ב. בדברך כל הגט (דף כו.) קאמר הכותב טופסי גיטין צריך שיהיו וכו' וקאמר שמואל לא דהויא אף מקום הרי את מותרת לכל אדם פי' הוה עיקר של גט ואי ס"ל כר' יהודה אי"כ צריך שיהיה מקום רזין שיהיו רזין הוי עיקר לר' יהודה. שם ד"ה ואלמי. ג. וכן הויא נדבר וכו'. האומר אהא וכו'. ד. כלומר אי ראי שמואל ס"ל דיום שאין מוכיחות לא הויין ידים. מוס' מ"ז כ: ד"ה ה"ה. ו. והכי פירושי לעולם שמואל לא בעי ידים מוכיחות ובוטן שנויר עובר לפניו ליכא לספוקי דיד מיהא הוי אביא אין נזיר עובר לפניו דלמא אהא תבעת קאמר פירוש ואפילו די לא הוי, ולגירסא זו מוס' קדושין שמואל לא בעי ידים מוכיחות. שם. הוה דמשני הוה דקאמר לי, והתם כשנוי עובר לפניו ראו הוה הוחה נגמרה, ה"ה ד"ה הוה שני לאשכחיה בכלהו הוחה קצת הוה משני הכי אביא דלא משכח בענין אחר. מוס' ה"ה"ס. ג. כלומר מתנול ושילושם היתה אצלינו. מוס' טו"ך. ז. ותפשה נמי הוי כמו ותפשה ושכב עמה. מוס' טו"ך. ח. ויסבור שאין בהוים קדושין ממש ריבא להתירי אשת איש לראשון. מוס' טו"ך. (ש' לצי' פירוש דבריו ויבא לתירי מי יבא הוי מדובר בבצל עצמו). ט. תימא אי לא שמיע ליה למה לא יהא לו עסק עמון הוי הוא סבר לידע כל טיב גיטין וקדושין הלכך נראה לפרש. [נ"א דלא כפי' הר"ר עזריאל]. דה"ק. מוס' ה"ה"ס. ע"י מהרש"א.

פרק ראשון קידושין

וישני כדלמי. דקאמר זהו אין כאן בית מיושן בין דקידושין בין דגירושין: וישינוהו כדלמי. למה לי למיתני מקודשת מקודשת מרי זימני: מיושנת. לשון והיו לצטר אחד (בבבא ש"ס): מיושנת. לשון אשר לא יעדה (שמות כה) שהוה לשון קידושין צלמנה העבדיה: עושי נגדסי.

וישני בתראי קמ"ל הכא כתיב י' כי יקח ולא שיקח את עצמו והכא כתיב ושלה לא שישלה את עצמו: ת"ר ה"ה את אשתו הרי את ארוסתו הרי את קנויה לי מקודשת יהי את שלי הרי את ברשותי הרי את זקוקה לי מקודשת וליתנינהו כולהו כחדא תנא תלת תלת שמעינהו וגרסינהו: איבעיא להו מיוחדת לי מהו מיועדת לי מהו עזרתיה מהו נגדתי מהו עצרתיה מהו צלעתי מהו סגורתי מהו תחתי מהו תפושתי מהו לקוחתי מהו פשוט מיהא חדא דתניא והאומר לקוחתי הרי זו מקודשת משום שנאמר כי יקח איש אשה איבעיא להו חרופתי מהו ת"ש דתניא והאומר חרופתי מקודשת שכן ביהודה קורין לארוסה חרופה ויהודה הויא רובא דעלמא ה"ק האומר חרופתי מקודשת שנאמר והיא שפחה נחרפת לאיש ועוד ביהודה קורין לארוסה חרופה ויהודה ועוד לקרא אלא ה"ק האומר חרופה ביהודה מקודשת שכן ביהודה קורין לארוסה חרופה במאי עסקינן אולימא בשאין מדבר עמה על עסקי גיטה וקידושיה מנא ידעה מאי קאמר לה ואלא במדבר עמה על עסקי גיטה וקידושיה אע"ג דלא אמר לה נמי דתנן היה מדבר עם אשה על עסקי גיטה וקידושיה ונתן לה גיטה וקידושיה ולא פירש ר' יוסי אומר דיו ר' יהודה אומר צריך לפרש ואמר רב הונא אמר שמואל הלכה כר' יוסי אמרי לעולם במדבר עמה על עסקי גיטה וקידושיה ואי דיריב לה ושתיק ה"ג יב"ע דירב לה ואמר לה בהני לישני והכי קא מיבעי ליה הני לישני לקדושי קאמר לה או דילמא למלאכה קאמר לה תיקו: ג' גופא היה מדבר עם האשה על עסקי גיטה וקידושיה ונתן לה גיטה וקידושיה ולא פירש רבי יוסי אומר דיו ר' יהודה אומר צריך לפרש אמר רב יהודה אמר שמואל והוא שעסקין באותו ענין ובן אמר ר"א א"ר אושעיא והוא שעסקין באותו ענין ר' אלעזר בר ר"ש אומר אע"פ שאין עסקין באותו ענין ואי לאו דעסקין באותו ענין מנא ידעה מ"א קאמר לה אמר אביי מענין לענין באותו ענין אמר רב הונא אמר שמואל הלכה כר' יוסי א"ל רב יימר לרב אשי ואלא הא דאמר רב יהודה אמר שמואל כ"ל שאינו יודע במיב גיטין וקידושין לא יהא לו עסק עמהם אפילו לא שמיעי ליה הא דרב הונא אמר שמואל א"ל אין הכי נמי: וכן בגירושין נתן לה גיטה ואמר לה הרי את משולחת הרי את מגורשת ה"י שמיטא נתן לה גיטה ואמר לה לאשתו הרי את בת חורין לא

וישני בתראי קמ"ל הכא כתיב י' כי יקח ולא שיקח את עצמו והכא כתיב ושלה לא שישלה את עצמו: ת"ר ה"ה את אשתו הרי את ארוסתו הרי את קנויה לי מקודשת יהי את שלי הרי את ברשותי הרי את זקוקה לי מקודשת וליתנינהו כולהו כחדא תנא תלת תלת שמעינהו וגרסינהו: איבעיא להו מיוחדת לי מהו מיועדת לי מהו עזרתיה מהו נגדתי מהו עצרתיה מהו צלעתי מהו סגורתי מהו תחתי מהו תפושתי מהו לקוחתי מהו פשוט מיהא חדא דתניא והאומר לקוחתי הרי זו מקודשת משום שנאמר כי יקח איש אשה איבעיא להו חרופתי מהו ת"ש דתניא והאומר חרופתי מקודשת שכן ביהודה קורין לארוסה חרופה ויהודה הויא רובא דעלמא ה"ק האומר חרופתי מקודשת שנאמר והיא שפחה נחרפת לאיש ועוד ביהודה קורין לארוסה חרופה ויהודה ועוד לקרא אלא ה"ק האומר חרופה ביהודה מקודשת שכן ביהודה קורין לארוסה חרופה במאי עסקינן אולימא בשאין מדבר עמה על עסקי גיטה וקידושיה מנא ידעה מאי קאמר לה ואלא במדבר עמה על עסקי גיטה וקידושיה אע"ג דלא אמר לה נמי דתנן היה מדבר עם אשה על עסקי גיטה וקידושיה ונתן לה גיטה וקידושיה ולא פירש ר' יוסי אומר דיו ר' יהודה אומר צריך לפרש ואמר רב הונא אמר שמואל הלכה כר' יוסי אמרי לעולם במדבר עמה על עסקי גיטה וקידושיה ואי דיריב לה ושתיק ה"ג יב"ע דירב לה ואמר לה בהני לישני והכי קא מיבעי ליה הני לישני לקדושי קאמר לה או דילמא למלאכה קאמר לה תיקו: ג' גופא היה מדבר עם האשה על עסקי גיטה וקידושיה ונתן לה גיטה וקידושיה ולא פירש רבי יוסי אומר דיו ר' יהודה אומר צריך לפרש אמר רב יהודה אמר שמואל והוא שעסקין באותו ענין ובן אמר ר"א א"ר אושעיא והוא שעסקין באותו ענין ר' אלעזר בר ר"ש אומר אע"פ שאין עסקין באותו ענין ואי לאו דעסקין באותו ענין מנא ידעה מ"א קאמר לה אמר אביי מענין לענין באותו ענין אמר רב הונא אמר שמואל הלכה כר' יוסי א"ל רב יימר לרב אשי ואלא הא דאמר רב יהודה אמר שמואל כ"ל שאינו יודע במיב גיטין וקידושין לא יהא לו עסק עמהם אפילו לא שמיעי ליה הא דרב הונא אמר שמואל א"ל אין הכי נמי: וכן בגירושין נתן לה גיטה ואמר לה הרי את משולחת הרי את מגורשת ה"י שמיטא נתן לה גיטה ואמר לה לאשתו הרי את בת חורין לא

למה לי למיתני מקודשת מקודשת מרי זימני: מיושנת. לשון והיו לצטר אחד (בבבא ש"ס): מיושנת. לשון אשר לא יעדה (שמות כה) שהוה לשון קידושין צלמנה העבדיה: עושי נגדסי. לשון אשה ובגלה ויקחה אם לא תמצא בך בעיניו פי' מקצת בה ערות דבר וקחת לה ספר בריית ונתן בידה ושלקתה מביתו: דברים כ"א ואלו פי' יושב את אשה שבתה וזרע ורואה שבתה וזרעה לא יקחה וזרעה לא יקחה או נפשתי או נתן לה בקרתי וזרעה לא יקחה פי' לא יקחה: ויקרא י"ט כ

עצרתיה מהו. פי' צנוטתה

לשון עצרת שמהא נחפסת עמי צנית ורצותי מפרשים לשון כי אשה עזורה לנו ולא נהירא דההוא עזורה ממנו קאמר דהא אחימלך אמר לו לוד אש נמרו הנערים אך מלשה לנו אהר ליה אשה עזורה לנו והנו טהורים עכ"ל ור"י מיישג לישנא דקרא כפירוש צנותיה דה"פ כי אשה שהיא אלנו מתמול שלשום היה זה אל עכשו אהנו טהורים וימחא דכל אלו הלשונות השתא לישנא דקרא:

מ"שום ש' והיא שפחה נחרפת

א"ל ענין ר' אלעזר בר ר"ש אומר אע"פ שאין עסקין באותו ענין ואי לאו דעסקין באותו ענין מנא ידעה מ"א קאמר לה אמר אביי מענין לענין באותו ענין אמר רב הונא אמר שמואל הלכה כר' יוסי א"ל רב יימר לרב אשי ואלא הא דאמר רב יהודה אמר שמואל כ"ל שאינו יודע במיב גיטין וקידושין לא יהא לו עסק עמהם אפילו לא שמיעי ליה הא דרב הונא אמר שמואל א"ל אין הכי נמי: וכן בגירושין נתן לה גיטה ואמר לה הרי את משולחת הרי את מגורשת ה"י שמיטא נתן לה גיטה ואמר לה לאשתו הרי את בת חורין לא

למה לי למיתני מקודשת מקודשת מרי זימני

מיושנת. לשון והיו לצטר אחד (בבבא ש"ס): מיושנת. לשון אשר לא יעדה (שמות כה) שהוה לשון קידושין צלמנה העבדיה: עושי נגדסי. לשון אשה ובגלה ויקחה אם לא תמצא בך בעיניו פי' מקצת בה ערות דבר וקחת לה ספר בריית ונתן בידה ושלקתה מביתו: דברים כ"א ואלו פי' יושב את אשה שבתה וזרע ורואה שבתה וזרעה לא יקחה וזרעה לא יקחה או נפשתי או נתן לה בקרתי וזרעה לא יקחה פי' לא יקחה: ויקרא י"ט כ

עין משפט

ב"ב מ"ב מ"ג מהל' אשוח' הל"ז סמך עשין עמ טו"ש"ע אה"ש סמון מ סמ"ך: ב"ב ג מ"י שם הל"ז טו"ש"ע שם ע"ג: ב"ב ד מ"י שם הל"ז טו"ש"ע אה"ש שם ע"ג: ל ה מ"י שם הל"ז טו"ש"ע שם ג נכמתי: ל"א ו מ"י שם הל"ז ופי"א סמך גירושין הל"ז סמך עשין עמ טו"ש"ע שם ע"ג: ופי' ק"ל סמ"ך: ל"ב ז מ"י פ"ג מהל' אשוח' הל"ז סמך שם טו"ש"ע שם סמון מ סמ"ך: ל"ג ח מ"י שם הל"ז ופי"א סמך גירושין הל"ז סמך שם טו"ש"ע שם סמון מ סמ"ך: ט ופי' ק"ל סמ"ך: ט"ו טו"ש"ע שם מ' מע סמ"ך ג ופי' ק"ל סמ"ך א דג"ה ופי"א סמך גירושין הל"ז סמך שם טו"ש"ע אה"ש סמון מ סמ"ך: ד

תום ר"י הזקן

הרי את אשתי. שקדשה בכסף ואמר לה כך והיא מכרת ומבינה כנות הלשון, דאי לאו מבינה לאו כלום הוא. אי נמי שהיה מדבר עמה על עסקי קדושה שאע"פ שאינה מבינה הרי תוצרת ואע"פ שלא אמר לה כלום דיו. קרא קדשה בשטר מיידי שכתב לה כך. מיוחדת. לשון והוי לבשר אחד [בראשית ב. כד]. מיוחדת. [לשון] אשר לא יעדה [שמות כא. ח]. עזרתיה נגדתי. לשון אשה לו עזר כנגדו [בראשית ב. ח]. צלעתי סגורתי תחתי. [לשון] וכן את הצלע ויסגורו בשר תחתינה [שם] פסוק צנוטתיה. וקאמר נחפסת עמי צנית ורצותי מפרשים לשון כי אשה עזורה לנו ולא נהירא דההוא עזורה ממנו קאמר דהא אחימלך אמר לו לוד אש נמרו הנערים אך מלשה לנו אהר ליה אשה עזורה לנו והנו טהורים עכ"ל ור"י מיישג לישנא דקרא כפירוש צנותיה דה"פ כי אשה שהיא אלנו מתמול שלשום היה זה אל עכשו אהנו טהורים וימחא דכל אלו הלשונות השתא לישנא דקרא:

א"ל ענין ר' אלעזר בר ר"ש אומר אע"פ שאין עסקין באותו ענין ואי לאו דעסקין באותו ענין מנא ידעה מ"א קאמר לה אמר אביי מענין לענין באותו ענין אמר רב הונא אמר שמואל הלכה כר' יוסי א"ל רב יימר לרב אשי ואלא הא דאמר רב יהודה אמר שמואל כ"ל שאינו יודע במיב גיטין וקידושין לא יהא לו עסק עמהם אפילו לא שמיעי ליה הא דרב הונא אמר שמואל א"ל אין הכי נמי: וכן בגירושין נתן לה גיטה ואמר לה הרי את משולחת הרי את מגורשת ה"י שמיטא נתן לה גיטה ואמר לה לאשתו הרי את בת חורין לא